

Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. marec 2024
(OR. en)

8155/24

**Medinstitucionalna zadeva:
2024/0069(NLE)**

**SOC 234
EMPL 136
ECOFIN 358
EDUC 102
JEUN 67**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. marec 2024
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2024) 133 final
Zadeva:	Predlog - PRIPOROČILO SVETA o okrepljenem okviru za kakovost pripravništev

---

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2024) 133 final.

Priloga: COM(2024) 133 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.3.2024
COM(2024) 133 final

2024/0069 (NLE)

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

o okrepljenem okviru za kakovost pripravništev

{SEC(2024) 97 final} - {SWD(2024) 66 final} - {SWD(2024) 67 final} -
{SWD(2024) 68 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Predsednica Ursula von der Leyen je v svojih političnih usmeritvah ⁽¹⁾ poudarila, da je treba okrepiti evropsko socialno tržno gospodarstvo in spodbujati „rast, ki bo ustvarjal[a] kakovostna delovna mesta, zlasti za mlade“.

Brezposelnost mladih ostaja trdovraten izziv v EU, saj je stopnja brezposelnosti mladih več kot dvakrat tolikšna kot splošna stopnja brezposelnosti ⁽²⁾. Še poseben izziv je aktiviranje večjega števila mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo in se soočajo s posebnimi ovirami za udeležbo na trgu dela. Zato je v akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic ⁽³⁾ določen cilj zmanjšanja deleža mladih v starosti od 15 do 29 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, z 12,6 % (2019) na 9 % do leta 2030 z izboljšanjem njihovih zaposlitvenih možnosti.

Pripravnštva so lahko priložnost za mlade, da pridobijo praktične in poklicne izkušnje ter izboljšajo svoje spretnosti, s čimer olajšujejo njihov vstop na trga dela. Delodajalcem nudijo priložnost, da privabijo, usposobijo in zadržijo kadre. Vrednost pripravništva pa je odvisna od njegove kakovosti. Za kakovostna pripravništva so potrebni pravični in pregledni delovni pogoji ter ustrezna učna vsebina. Poleg tega lahko vključujoča pripravništva pomagajo zagotoviti priložnosti za vstop na trg dela za vsakogar, vključno z mladimi v ranljivem položaju.

Po ocenah, ki temeljijo na podatkih iz ankete o delovni sili EU, je v EU 3,1 milijona pripravnikov (podatki za leto 2019), od tega 1,6 milijona plačanih in 1,5 milijona neplačanih. Vse več pripravnikov v EU sodeluje v čezmejnih pripravništvih (21 % leta 2023 v primerjavi z 9 % leta 2013) ⁽⁴⁾, kar kaže na potencial pripravništev, da prispevajo k pravični mobilnosti delovne sile v EU. Ocene kažejo tudi, da je leta 2019 približno 370 000 plačanih pripravnikov ⁽⁵⁾ opravilo dolgotrajno pripravništvo (daljše od šestih mesecev), vključno z zaporednimi oziroma ponavljajočimi se pripravništvii pri istem delodajalcu. Od tega jih je približno 100 000 opravilo dolgotrajno pripravništvo z le malo učne vsebine ⁽⁶⁾.

Priporočilo Sveta iz leta 2014 o okviru za kakovost pripravništev je pomembno izhodišče za opredelitev, kaj je kakovostno pripravništvo. Določa smernice za pripravništva, ki niso del izobraževalnih programov ali obveznega poklicnega usposabljanja.

---

¹ Politične usmeritve naslednje Evropske komisije za obdobje 2019–2024. „Bolj ambiciozna Unija – Moj načrt za Evropo“. Na voljo [na spletu](#).

² Stopnja brezposelnosti mladih (15–25 let) je januarja 2024 znašala 14,9 %, medtem ko je splošna stopnja brezposelnosti (20–64 let) znašala 6,0 % (Eurostat).

³ [COM\(2021\) 102 final](#).

⁴ [Flash Eurobarometer 523 \(2964 / FL523\)](#).

⁵ To ne vključuje pripravništev, ki so obvezna za dostop do določenega poklica.

⁶ Te številke je treba razlagati previdno, saj temeljijo na kombinaciji rezultatov raziskave Flash Eurobarometer 523 (delež pripravnikov, ki so opravljali pripravništvo, daljše od šestih mesecev, in so navedli, da se niso naučili za svoj poklic koristnih stvari) in podatkov iz ankete o delovni sili EU o številu plačanih pripravnikov.

Komisija je v oceni navedenega priporočila Sveta iz leta 2023 ⁽⁷⁾ ugotovila, da je okvir za kakovost pripravništev pozitivno vplival na kakovost pripravništev v EU. Prav tako je potrdila, da so za mlade pripravništva še vedno pomembna pot za vstop na trg dela. Poleg tega so lahko kakovostna pripravništva koristna priložnost za izpopolnjevanje in/ali preusposabljanje ljudi vseh starosti, da pridobijo praktične spretnosti na delovnem mestu in se tako preusmerijo v novo poklicno pot.

Vendar so bila v oceni poudarjena tudi področja, ki bi jih bilo mogoče dodatno okrepiti in izboljšati. Ocena na primer vsebuje priporočila, da se načela kakovosti bolje vključijo v nacionalno zakonodajo, zlasti glede pripravništev na odprtem trgu, da se okrepi spremljanje in izvrševanje za zagotavljanje uporabe načel kakovosti v praksi ter da se poveča ozaveščenost različnih ključnih deležnikov. Poudarjena je bila tudi potreba po večji podpori delodajalcem, na primer s finančno podporo in praktičnimi smernicami. Prav tako je bilo v oceni poudarjeno, da bi bilo treba okrepiti prizadevanja, da se mladim zagotovi več konkretnih in praktičnih informacij o čezmejnih pripravništvih. Poleg tega so v njej opredeljena dodatna merila kakovosti, kot so pravično plačilo in socialna zaščita, pravila o pripravništvih na daljavo oziroma hibridnih pripravništvih, boljše upoštevanje potreb skupin v ranljivem položaju ter okrepljena podpora pripravnikom med pripravništvom in po njem. V oceni je bilo ugotovljeno še, da bi bilo mogoče področje uporabe okvira za kakovost pripravništev razširiti s pripravništev na odprtem trgu in pripravništev, ki so del aktivnih politik trga dela, tudi na druga pripravništva, kot so tista, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja.

Komisijo so k izboljšanju kakovosti pripravništev pozvali različni deležniki:

- poročilo o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope ⁽⁸⁾ vključuje poziv, naj se zagotovi, da bodo pripravništva in zaposlitve mladih v skladu s standardi kakovosti, tudi glede plačila, ter naj se neplačana pripravništva na trgu dela in zunaj formalnega izobraževanja prepovejo s pravnim instrumentom;
- Evropski ekonomsko-socialni odbor je v mnenju Enaka obravnava mladih na trgu dela z dne 15. junija 2023 ⁽⁹⁾ navedel, da bi morala pripravništva ponujati kakovostno učno vsebino in ustrezne delovne pogoje ter nikakor ne bi smela biti nadomestilo za redna delovna mesta ali pogoj za ponudbo zaposlitve;
- Odbor regij je v mnenju Podpiranje zaposlovanja mladih: most do delovnih mest za naslednjo generacijo – Okrepitev jamstva za mlade z dne 5. februarja 2021 ⁽¹⁰⁾ navedel, da bi morala biti pripravništva in vajeništva za mlade predvsem učna izkušnja, ki jim lahko pomaga pri odločitvi o njihovi prihodnji poklicni poti ter razvoju spretnosti za dostop do stalne zaposlitve.

Predvsem pa je Evropski parlament 14. junija 2023 sprejel resolucijo na podlagi člena 225 PDEU ⁽¹¹⁾, v kateri je Komisijo pozval, naj priporočilo Sveta iz leta 2014 posodobi in okrepi ter ga spremeni v močnejši zakonodajni instrument. Komisijo je tudi pozval, naj zagotovi minimalne standarde kakovosti za pripravništva, vključno s plačilom.

---

⁷ Na voljo [na spletu](#).

⁸ [Konferenca o prihodnosti Evrope – Poročilo o končnem izidu, maj 2022](#).

⁹ [Na voljo na spletu](#).

¹⁰ Na voljo [na spletu](#).

¹¹ Na voljo [na spletu](#).

Na osnovi tega je Komisija v svojem delovnem programu za leto 2023 ⁽¹²⁾ napovedala posodobitev okvira za kakovost pripravništev, da bi se obravnavala vprašanja, kot sta pravično plačilo in dostop do socialne zaščite, v okviru prizadevanj za izvajanje akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic in doseganje ciljev EU do leta 2030 na področju zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine.

Cilj predlaganega priporočila je izboljšati kakovost pripravništev, zlasti z vidika učnih vsebin in vsebin usposabljanja ter delovnih pogojev, da bi se olajšal prehod iz izobraževanja, brezposelnosti ali neaktivnosti v zaposlitev. Uporablja se za vse pripravnike, ne glede na njihov zaposlitveni status. Za pripravnike, ki so delavci, pa se uporablja le, če v pravu EU ni enakovrednih ali ugodnejših določb.

Kar zadeva vrste pripravništev, predlagano priporočilo razširja področje uporabe priporočila iz leta 2014 (ki zajema pripravništva na odprtem trgu in pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela), tako da se zajamejo tudi pripravništva, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja, ter tista, katerih dokončanje je obvezno za dostop do določenega poklica (npr. medicina, arhitektura).

Ta predlog temelji na ugotovitvah iz ocene priporočila Sveta iz leta 2014, resoluciji Evropskega parlamenta, mnenjih, zbranih prek posvetovanja s socialnimi partnerji na ravni EU v skladu s členom 154 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), stališčih drugih deležnikov, dokazih, zbranih v okviru študije v podporo pobudi za kakovostna pripravništva ⁽¹³⁾, in zgoraj navedeni raziskavi Eurobarometer.

Komisija poleg predlaganega posodobljenega priporočila predlaga tudi direktivo (COM(2024) 132), osredotočeno na podporo državam članicam pri izboljšanju in izvrševanju zagotavljanja delovnih pogojev pripravnikov, ki so delavci, ter v boju proti kot pripravništvo prikritim rednim delovnim razmerjem. Predlagana direktiva se uporablja za pripravnike v EU, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kot je določeno v pravu, kolektivnih pogodbah ali praksah, ki veljajo v državah članicah, ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

EU si je v okviru evropskega leta spretnosti prizadevala spodbujati miselnost, pri kateri izpopolnjevanje in preusposabljanje veljata za običajni pristop. Odpravljanje vrzeli v spretnostih ter neskladij med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih po vsej EU bo povečalo konkurenčnost, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij, saj bodo potrebe delodajalcev bolj usklajene s spretnostmi in poklicnimi željami ljudi. Enak dostop do razvoja spretnosti in učenja na delu bo pomagal zmanjšati neenakosti, zlasti z opolnomočenjem ljudi za polno udeležbo v gospodarstvu in družbi. Evropsko leto spretnosti sledi evropskemu letu mladih, v katerem je bila poudarjena potreba po dodatni spodbudi za ustvarjanje kakovostnih zaposlitvenih možnosti za mlade v skladu z enajstim cilji mladih iz strategije EU za mlade 2019–2027 ⁽¹⁴⁾. Komisija se je v sporočilu o evropskem letu mladih 2022 zavezala, da bo leta

---

¹² [COM\(2022\) 548 final](#).

¹³ Študija o okoliščinah, izzivih in možnih rešitvah v zvezi s kakovostjo pripravništev v EU, ki jo izvaja konzorcij Ernst & Young (EY), Centra za evropske politične študije (CEPS) in Open Evidence (v pripravi).

¹⁴ UL C 456, 18.12.2018, str. 16.

2024 posodobila svoj okvir za kakovost pripravništev, da bi se obravnavala vprašanja, kot sta pravično plačilo in dostop do socialne zaščite ⁽¹⁵⁾.

V svežnju Komisije za podpiranje zaposlovanja mladih ⁽¹⁶⁾ iz julija 2020 sta bili predlagani priporočili o Mostu do delovnih mest – okrepitvi jamstva za mlade ⁽¹⁷⁾ ter o posodobljenem evropskem okviru za poklicno izobraževanje in usposabljanje, ki ju je Svet sprejel ⁽¹⁸⁾. Prvo izrecno priporočila, naj ponujena pripravništva izpolnjujejo minimalne standarde, določene v okviru za kakovost pripravništev. V drugem pa so določena ključna načela za zagotavljanje, da se poklicno izobraževanje in usposabljanje hitro prilagaja potrebam trga dela ter tako mladim kot odraslim nudi kakovostne učne priložnosti. Močno so poudarjene boljše priložnosti za učenje na delu in boljše zagotavljanje kakovosti.

Podobno kot pripravništva so tudi vajeništva pomembna pot za lažji prehod na trg dela. Sveženj za podpiranje zaposlovanja mladih je dal nov zagon vajeništvu, tudi prek evropske koalicije za vajeništva ⁽¹⁹⁾.

Te pobude so bile namenjene izboljšanju kakovosti in učinkovitosti ukrepov EU za spodbujanje zaposlovanja mladih in so podprte s sredstvi EU. Med drugim uresničujejo prvo in četrto načelo evropskega stebra socialnih pravic. Ti načeli določata pravico do „kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja“ ter pravico mladih do „nadaljnega izobraževanja, vajeništva, pripravništva ali dobre ponudbe za zaposlitev v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo z izobraževanjem“.

Predlagano priporočilo je skladno z ustreznimi obstoječimi instrumenti, zlasti z:

- Direktivo (EU) 2019/1152 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih, saj je njegov cilj tudi izboljšati preglednost informacij, ki se (pisno) zagotovijo pripravnikom;
- okvirno direktivo o zdravju in varnosti pri delu ⁽²⁰⁾, ki določa glavna načela za spodbujanje izboljšav na področju zdravja in varnosti pri delu. Zagotavlja minimalne zahteve za varnost in zdravje v vsej EU. Okvirna direktiva potrjuje, da se v zvezi z varnim delovnim mestom za delavce in pripravnike uporabljajo enaka pravila, spremljajo pa jo še druge direktive, ki so osredotočene na posamezne vidike varnosti in zdravja pri delu;
- Priporočilom Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite ⁽²¹⁾, ki državam članicam priporočila, naj zagotovijo, da imajo delavci (vključno s pripravniki, ki so delavci) in samozaposleni dostop do učinkovite in ustrezne socialne zaščite. Navedeno priporočilo zajema dajatve za brezposelnost, dajatve za bolezen ali pravice iz zdravstvenega varstva, dajatve za materinstvo in očetovstvo, dajatve za invalidnost, dajatve za starost in preživele družinske člane ter dajatve za nezgode pri delu in poklicne bolezni. Ob sklicevanju na navedeno priporočilo bo

---

¹⁵ COM(2024) 1 final.

¹⁶ COM(2020) 276 final.

¹⁷ UL C 372, 4.11.2020, str. 1.

¹⁸ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

¹⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=sl>

²⁰ UL L 183, 29.6.1989, str. 1.

²¹ UL C 387, 15.11.2019, str. 1.

predlagano priporočilo spodbujalo zagotavljanje dostopa do ustrezne socialne zaščite za vse pripravnike v skladu z nacionalno zakonodajo;

- Direktivo Sveta o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu ⁽²²⁾, ki opredeljuje splošni okvir boja proti diskriminaciji zaradi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu, da bi v državah članicah uresničevali načelo enakega obravnavanja.

Cilji predlaganega priporočila glede enakih možnosti in vključevanja skupin v ranljivem položaju, vključno z invalidi, so v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah, načeloma 3 in 17 evropskega stebra socialnih pravic ter strategijo o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030.

Predlagano priporočilo lahko prispeva tudi k doseganju cilja iz strateškega okvira EU za Rome za obdobje 2020–2030 ⁽²³⁾ na področju zaposlovanja, da se do leta 2030 razlika v deležu splošnega prebivalstva in Romov, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo, zmanjša za vsaj polovico. Skladno je s Priporočilom Sveta o enakosti, vključevanju in udeležbi Romov ⁽²⁴⁾, zlasti poglavjem 8 o dostopu Romov do kakovostne in trajne zaposlitve.

Predlagani ukrepi za olajšanje čezmejne mobilnosti so v skladu s cilji programa Erasmus+, ki ponuja priložnosti za transnacionalno in mednarodno učno mobilnost, tudi za pripravnike.

Poleg tega je predlagano priporočilo skladno s Priporočilom Sveta z dne 15. marca 2018 o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva ⁽²⁵⁾, ki določa 14 ključnih meril za opredelitev kakovostnih in učinkovitih vajeništev, ki zagotavljajo razvoj poklicnih spretnosti in osebni razvoj vajencev. V skladu z navedenim priporočilom so vajeništva formalni programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki učenje v izobraževalnih ustanovah ali ustanovah za usposabljanje združujejo z veliko učenja na delu v podjetjih in drugih delovnih okoljih. Na podlagi vajeništev se pridobijo nacionalno priznane kvalifikacije. Temeljijo na sporazumu, v katerem so določene pravice in obveznosti vajenca, delodajalca in po potrebi ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje, vajenec pa prejme plačilo ali drugačno nadomestilo za svojo delovno prakso v okviru izobraževanja. Vajeništva se nanašajo na celovite programe za pridobitev kvalifikacije, pri katerih naj bi vajenci vsaj polovico vajeništva opravili na delovnem mestu. Pripravništva, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja, pa se nanašajo na omejene izkušnje učenja na delu, vključene v program izobraževanja in usposabljanja. Zato so vajeništva običajno daljša od pripravništev. Ker se pripravništva in vajeništva med državami članicami zelo razlikujejo, se države članice spodbujajo, naj ocenijo, kateri od obeh okvirov za kakovost naj se uporablja za izkušnje učenja na delu v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja glede na njihove nacionalne in regionalne posebnosti. Da bi zagotovili, da bodo vsi učeči se pri učenju na delu deležni najvišje ravni varstva, se države članice spodbujajo, naj glede na nacionalne okoliščine uporabljajo tiste okvirne pogoje iz obeh okvirov, ki zagotavljajo večjo raven varstva.

Poleg tega predlagano priporočilo upošteva stališča Evropskega računskega sodišča. Sodišče je v svojem pregledu Ukrepi EU v zvezi s pripravništvimi za mlade ⁽²⁶⁾ ugotovilo, da države

---

²² UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

²³ COM(2020) 620 final. Na voljo [na spletu](#).

²⁴ UL C 93, 19.3.2021, str. 1.

²⁵ UL C 153, 2.5.2018, str. 1.

²⁶ [Na voljo na spletu](#).

članice smernic EU za kakovost pripravništev ne uporabljajo enako ter da morda niso enake tudi možnosti za pripravništva in dostop do njih.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je skladen z najnovejšimi politikami EU, katerih cilj je opolnomočiti ljudi prek izobraževanja, usposabljanja in spretnosti. Cilji evropskega programa spretnosti ⁽²⁷⁾ so okrepiti trajnostno konkurenčnost EU, zagotoviti socialno pravičnost in podpreti odpornost mladih.

Predlog je skladen tudi s predlogom priporočila Sveta „Evropa in mobilnost“ – priložnosti za učno mobilnost za vsakogar z dne 15. novembra 2023 ⁽²⁸⁾. Njegov cilj je povečati dostopnost priložnosti za učenje po vsej EU za vse mlade, vključno z mladimi z manj priložnostmi, kot so invalidi. Spodbuja tudi privlačnost EU kot učne destinacije za talente iz držav zunaj EU.

Finančne naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje so v središču Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), mehanizma za okrevanje in odpornost, Sklada za pravični prehod, programa Erasmus+ in programa Digitalna Evropa. Razvoj spretnosti podpirajo tudi naložbe iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v infrastrukturo in opremo za izobraževanje in usposabljanje. Predlagano priporočilo odraža cilje ESS+, ki podpirajo države članice in regije v prizadevanjih za zagotavljanje enakega dostopa do priložnosti za usposabljanje in razvoj spretnosti ter povečanje zaposljivosti evropske delovne sile, zlasti mladih. Podpira cilje mehanizma za okrevanje in odpornost, zlasti njegovega stebra politik za naslednjo generacijo. Predlagano priporočilo je tudi v skladu s ciljem Sklada za pravični prehod, da se podpre pravičen prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo s poudarkom na najbolj prizadetih regijah.

Poleg tega so njegovi cilji skladni s cilji pobude ALMA (*Aim, Learn, Master, Achieve*), ki se financira iz ESS+ in katere namen je prikrajšanim mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, pomagati, da se vključijo v družbo, tako da se jim olajša vrnitev v izobraževanje, usposabljanje ali zaposlitev. Instrument za tehnično podporo državam članicam na zahtevo ponuja prilagojeno strokovno znanje za reformo in izboljšanje učne mobilnosti, zlasti z vodilnimi pobudami, ki se osredotočajo na privabljanje talentov, izobraževanje mladih in spretnosti. Iskanje usposobljenega osebja je izziv za vse večje število malih in srednjih podjetij (MSP), kar je poudarjeno tudi v strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo ⁽²⁹⁾. V strategiji je poudarjeno, da lahko EU še bolj pomaga pri reševanju teh izzivov, in sicer z olajšanjem dostopa do usposabljanja in pomočjo pri usklajevanju ponudbe na trgu dela s povpraševanjem MSP po talentih. Predlog ta pristop dopolnjuje. Predlog je skladen tudi z aktom o neto ničelni industriji, zlasti s predlagano ustanovitvijo evropskih akademij za spretnosti, saj prispeva k usposobljeni delovni sili s kakovostnimi pripravništvii, ki lahko pomagajo odpraviti pomanjkanja spretnosti ter neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih. To bi moralo zmanjšati neizpolnjene potrebe industrij neto ničelnih tehnologij po spretnostih.

---

²⁷ COM(2020) 274 final.

²⁸ COM(2023) 719 final. 2023/0405(NLE).

²⁹ Sporočilo Komisije Strategija za MSP za trajnostno in digitalno Evropo (COM(2020) 103 final).

Ta pobuda je tudi eden od ukrepov iz akcijskega načrta Komisije za odpravo pomanjkanja delovne sile in spretnosti v EU ⁽³⁰⁾.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 153(1), točka (b), členu 165(4), členu 166(4) in členu 292 PDEU.

V skladu s členom 153(1), točka (b), PDEU mora EU podpirati in dopolnjevati dejavnosti držav članic na področju delovnih pogojev.

V skladu s členom 165 PDEU mora EU prispevati k razvoju kakovostnega izobraževanja s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ter po potrebi s podpiranjem in dopolnjevanjem njihovih dejavnosti, pri čemer v celoti upošteva odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo izobraževalnih sistemov, pa tudi njihovo kulturno in jezikovno raznolikost. Člen 165(4) PDEU izključuje harmonizacijo zakonov in drugih predpisov držav članic, vendar Svet lahko na predlog Komisije sprejema priporočila.

V skladu s členom 166 PDEU mora EU izvajati politiko poklicnega usposabljanja, ki podpira in dopolnjuje dejavnosti držav članic, pri čemer v celoti upošteva njihovo odgovornost za vsebino in organizacijo poklicnega usposabljanja. Člen 166(4) PDEU izključuje harmonizacijo zakonov in drugih predpisov držav članic, vendar Svet lahko na predlog Komisije sprejema priporočila.

Svet lahko v skladu s členom 292 PDEU na predlog Komisije sprejema priporočila na področjih, za katera je pristojna EU.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

EU je pri svojem prizadevanju za razvoj kakovostnega izobraževanja in usposabljanja ter za izvajanje politike poklicnega usposabljanja odgovorna za spodbujanje sodelovanja med državami članicami ter po potrebi podpiranje in dopolnjevanje njihovih ukrepov. V tem okviru je določitev skupnega razumevanja po vsej EU, kaj so kakovostna pripravništva, naloga, ki jo je mogoče izpolniti le na ravni EU.

Okrepljeni okvir za kakovost pripravništev bo podpiral in dopolnjeval nacionalne ukrepe na tem področju v skladu s členi 165, 166 in 153 PDEU. Pri tej pobudi se uporablja načelo subsidiarnosti, saj se v celoti upošteva, da so sistemi izobraževanja in usposabljanja v nacionalni pristojnosti, EU pa lahko podpira in dopolnjuje nacionalne politike o delovnih pogojih. V pobudi se v celoti upošteva raznolikost nacionalnih sistemov pripravništva in predlaga sklop skupnih meril, s katerimi bi se podprli navedeni različni programi ter zagotovile koristi za pripravnike (ne glede na njihov zaposlitveni status) in ponudnike pripravništev.

Pobuda bo izboljšala preglednost in skupno razumevanje sistemov pripravništva po vsej EU, zlasti kakovosti pripravništev. To bi lahko pozitivno vplivalo tudi na čezmejno mobilnost pripravnikov, saj bi usklajen pristop na ravni EU zagotovil sinergije in sodelovanje ter povečal pozitivne učinke prelivanja.

---

³⁰ COM(2024) 131.

Poleg tega priprava smernic na ravni EU prispeva k vzpostavitvi skupnega razumevanja, kako je mogoče izboljšati kakovost pripravništev. To lahko državam članicam pomaga tudi pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov, zlasti ESS+ ter mehanizma za okrepanje in odpornost, za reševanje problema brezposelnosti in neaktivnosti mladih.

- **Sorazmernost**

Ukrepi, predlagani v predlaganem priporočilu, so sorazmerni z zastavljenimi cilji. Predlog bo podprl reformne procese, ki so jih začele posamezne države na področju pripravništev, in dopolnjeval prizadevanja držav članic na tem področju v okviru evropskega semestra za ekonomsko upravljanje. V predlogu se upoštevajo prakse držav članic in raznolikost njihovih sistemov. Omogoča raznovrsten pristop, v katerem se odražajo različni ekonomski, finančni in socialni položaji držav članic ter raznolike razmere na trgu dela. Z uporabo obstoječih mehanizmov spremljanja v okviru evropskega semestra se bo zagotovilo, da ne nastane dodatno upravno breme.

- **Izbira instrumenta**

Predlagani instrument je priporočilo Sveta. S tem se spoštujeta načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. Predlog temelji na obstoječem pravu EU in je v skladu z vrsto instrumentov, ki so na voljo za ukrepe EU na področju izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja. Kot pravni instrument kaže zavezanost držav članic ukrepom iz tega priporočila in zagotavlja trdno politično podlago za sodelovanje na ravni EU na tem področju. Prav tako se z njim v celoti spoštuje pristojnost držav članic na področju izobraževanja in usposabljanja ter socialnih politik.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

V obdobju 2022–2023 je bila izvedena ocena ⁽³¹⁾ priporočila Sveta iz leta 2014 o okviru za kakovost pripravništev. Potrdila je, da so za mlade pripravništva še vedno pomembna pot za vstop na trg dela. Kakovostna pripravništva, ki odražajo načela iz okvira za kakovost pripravništev, prispevajo k večji zaposljivosti ter delodajalcem pomagajo privabiti, usposobiti in obdržati kadre.

Kar zadeva učinkovitost, sta bili načeli iz okvira za kakovost pripravništev z najverjetnejšim pozitivnim vplivom na vključevanje mladih na trg dela določitev učnih in izobraževalnih ciljev ter pisni sporazum. Vendar je bil dejanski napredek pri uveljavljanju načel kakovosti iz okvira v nacionalni zakonodaji zmeren. Od leta 2014 je 14 držav članic uvedlo spremembe (bodisi za pripravništva na odprtem trgu bodisi pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela, ali oboje) in načela kakovosti iz okvira za kakovost pripravništev vključilo v svoje zakonodajne okvire ali okvire politike. Pogostejše so bile spremembe v nacionalni zakonodaji glede pripravništev, ki so del aktivnih politik trga dela (zabeležene v 12 državah članicah), kot pripravništev na odprtem trgu (zabeležene v petih državah članicah). Poleg tega je bilo ugotovljeno, da sta razširjenost posebnih pravnih določb in njihova skladnost z načeli iz okvira za kakovost pripravništev visoki za pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela, za pripravništva na odprtem trgu pa bolj omejeni. Na splošno je bilo pri pripravništvih na odprtem trgu ugotovljeno rahlo izboljšanje v smislu skladnosti, saj so bile leta 2016 z načeli v

---

³¹ Na voljo [na spletu](#).

celoti/večinoma usklajene štiri države članice, leta 2021 pa sedem držav članic. Večje izboljšanje je bilo zabeleženo pri pripravništvih, ki so del aktivnih politik trga dela, saj je bilo leta 2021 z načeli v celoti/večinoma skladnih 18 držav članic, leta 2016 pa 15. Pri dejanski uporabi okvira za kakovost pripravništev v praksi ter njegovem spremljanju in izvrševanju so bile ugotovljene možnosti za izboljšave. Kar zadeva vidik, da okvir za kakovost pripravništev olajšuje čezmejno mobilnost pripravnikov v EU, podatki kažejo, da se je število čezmejnih pripravništev povečalo, vendar so se mladi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in nerazpoložljivosti praktičnih informacij še vedno soočali s težavami pri sodelovanju v njih. Ugotovljeno je bilo, da je uporaba evropskih služb za zaposlovanje (EURES) kot vira informacij omejena.

Okvir za kakovost pripravništev je zagotovil dodano vrednost kot referenčna točka na ravni EU za regulativne ukrepe držav članic v zvezi s kakovostjo pripravništev. To velja zlasti za države članice z manj razvitimi sistemi pripravništva, kjer je okvir za kakovost pripravništev pomagal spodbujati spremembe politik in zakonodaje na nacionalni ravni.

Kar zadeva učinkovitost, so deležniki, čeprav ocena ne vključuje kvantitativnih dokazov o stroških in koristih, na splošno menili, da so stroški, povezani z izvajanjem okvira za kakovost pripravništev, sorazmerni s koristmi. Koristi za delodajalce so vključevale boljše razumevanje kakovosti pripravništev, prednosti z vidika ugleda, večjo privlačnost za mlade talente in bolj trajnosten način vlaganja v potencialne prihodnje delavce. Vendar je bilo izvajanje okvira za kakovost pripravništev morda manj stroškovno učinkovito za mala in mikro podjetja kot za večja podjetja, saj so bili stroški za ta podjetja (zaradi omejenih človeških in finančnih virov) glede na koristi lahko višji. Koristi okvira za kakovost pripravništev za pripravnike so vključevale boljše delovne pogoje ter boljše vsebine usposabljanj in učne vsebine, kar je povečalo njihove možnosti za redno zaposlitev.

Ugotovljeno je bilo, da je okvir za kakovost pripravništev skladen z drugimi pobudami, strategijami, programi in instrumenti financiranja na ravni EU. Na nacionalni in regionalni ravni je bila za pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela, ugotovljena višja raven skladnosti ukrepov kot za pripravništva na odprtem trgu. Kljub številnim podobnostim med načeli kakovosti se je štelo, da evropski okvir za kakovostna in učinkovita vajeništva⁽³²⁾ vodi k večji vključenosti deležnikov (npr. prek namenskih mrež). Za evropski okvir za kakovostna in učinkovita vajeništva se je štelo tudi, da ima višje in bolj specifične cilje kakovosti ter prinaša več koristi, saj so bili v zadevnem priporočilu uporabljeni odločnejši izrazi, vajeništvo pa je v državah članicah pogosto bolj urejeno na tristranski osnovi.

Nekateri anketiranci (zlasti delodajalci) so menili, da bi moral okvir za kakovost pripravništev ostati tak, kot je, saj se jim zdi dovolj ustrezen za odgovarjanje na potrebe pripravnikov. Vendar so različni deležniki menili, da bi bilo mogoče dodatno okrepiti ustreznost okvira za kakovost pripravništev, zlasti kar zadeva plačilo in socialno zaščito pripravnikov ter ozaveščanje skupin v ranljivem položaju in dostop zanje. Poleg tega bi moral po mnenju nekaterih deležnikov okvir za kakovost pripravništev odgovoriti na izzive dela na daljavo ter vprašnji smernic in mentorstva v zvezi s tem. Nadalje so nekateri deležniki predlagali, da se v področje uporabe okvira za kakovost pripravništev dodajo pripravništva, ki so del formalnega izobraževanja in usposabljanja. Nekateri deležniki so tudi menili, da bi bil lahko v okviru za kakovost pripravništev večji poudarek na podpori po pripravništvu, da se olajša prehod mladih pripravnikov v stabilno zaposlitev. Mnenja pa so se razhajala glede tega, ali je

---

³² Na voljo [na spletu](#).

nezavezujoča narava okvira za kakovost pripravništev ustrezna za celovito uresničevanje njegovih ciljev. Po eni strani so se nekateri deležniki (zlasti mladinske organizacije in sindikati) zavzeli za zavezujoč instrument za večjo učinkovitost okvira za kakovost pripravništev. Po drugi strani pa so drugi (zlasti delodajalci in nacionalni organi) trdili, da glede na razlike v nacionalnih okoliščinah in pravne omejitve na ravni EU nezavezujoča narava okvira za kakovost pripravništev zagotavlja zadosten in prožen referenčni okvir za nacionalne predpise.

- **Posvetovanja z deležniki**

V letu 2022 so bile pri oceni okvira za kakovost pripravništev, ki jo je leta 2023 pripravila Komisija ⁽³³⁾, izvedene posebne posvetovalne dejavnosti, zlasti anketa za javno posvetovanje. Ocena je vključevala tudi ciljno usmerjena posvetovanja z nacionalnimi in regionalnimi organi, pristojnimi za politike izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja, socialnimi partnerji, izvajalci izobraževanja in usposabljanja, akademskimi strokovnjaki za vprašanja trga dela, organizacijami, ki zastopajo mlade, mladimi (nekdanjimi, sedanjimi in potencialnimi prihodnjimi) pripravniki in drugimi deležniki na ravni EU ter nacionalni in regionalni ravni. Da bi dosegli vse te deležnike, so bile uporabljene različne posvetovalne dejavnosti in metode, kot so razgovori, ciljno usmerjena posvetovalna srečanja, ciljno usmerjena anketa med pripravniki in študije primerov.

Za ta predlog je bilo izvedeno dvofazno posvetovanje s socialnimi partnerji EU v skladu s členom 154 PDEU. V prvi fazi, ki je potekala med 11. julijem in 15. septembrom 2023, so bila s socialnimi partnerji opravljena posvetovanja o potrebi po ukrepanju EU in možnih usmeritvah teh ukrepov ⁽³⁴⁾. V drugi fazi, ki je potekala med 28. septembrom in 9. novembrom 2023, pa se je Komisija s socialnimi partnerji posvetovala o ciljih in pravnih možnostih za ukrepanje EU ⁽³⁵⁾. Sindikati so pozdravili namero Komisije, da posodobi okvir za kakovost pripravništev. Po njihovem mnenju načela iz okvira za kakovost pripravništev sicer ostajajo ustrezna, vendar pripravniki potrebujejo zavezujoče varstvo (v obliki direktive), da se zagotovijo pravično nadomestilo, delovni pogoji in socialna zaščita. Taka direktiva bi morala zagotoviti dostop do vseh pravic, ki jih imajo redno zaposleni v skladu z veljavno zakonodajo EU. Sindikati so poudarili, da mora biti glavni cilj ukrepov EU določiti zavezujoče minimalne standarde za pripravništva v EU in ustvariti enake pogoje, ki preprečujejo zlorabe. Delodajalci so menili, da so načela iz okvira za kakovost pripravništev iz leta 2014 še vedno ustrezna. Po njihovem mnenju bi se bilo treba bolj osredotočiti na njegovo izvajanje in spremljanje, a bi se z revidiranim priporočilom Sveta ujelo pravo ravnovesje med spodbujanjem minimalnih standardov in ohranjanjem prožnosti. Delodajalci so podprli cilje odpravljanja problematične uporabe pripravništev, izboljšanja njihove kakovosti in spodbujanja dostopa do njih. Poudarili so tudi pomanjkanje podatkov, zlasti o pripravništvih na odprtem trgu, ter povezavo med plačilom in kakovostjo pripravništev. Socialni partnerji niso dosegli soglasja o začetku pogajanj za sklenitev sporazuma na ravni Unije v skladu s členom 155 PDEU.

V okviru študije o okoliščinah, izzivih in možnih rešitvah v zvezi s kakovostjo pripravništev v EU je bila izvedena tudi spletna anketa z nacionalnimi deležniki. Namen je bil zbrati informacije o sedanjih praksah podjetij glede pripravništev ter opredeliti dobre prakse, ki se izvajajo v državah članicah, in njihov vpliv na kakovost pripravništev. Anketa se je izvajala

---

³³ Na voljo [na spletu](#).

³⁴ [Na voljo na spletu](#).

³⁵ [Na voljo na spletu](#).

od 15. junija do 8. septembra 2023 ter je bila namenjena nacionalnim javnim organom, nacionalnim podjetniškim združenjem oziroma združenjem delodajalcev, posameznim podjetjem, nacionalnim sindikatom, nacionalnim mladinskim organizacijam, organizacijam civilne družbe in izobraževalnim ustanovam. Opravljeni so bili tudi ciljno usmerjeni razgovori z deležniki na ravni EU.

Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, Generalni direktorat za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja ter Izvajalska agencija Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja so ob podpori evropske podjetniške mreže med 12. oktobrom in 9. novembrom 2023 izvedli posebno anketo med MSP.

Raziskava Flash Eurobarometer (523) ⁽³⁶⁾ je preučila mnenje mladih o njihovem vključevanju na trg dela s posebnim poudarkom na pripravništvih. V spletni anketi je med 15. in 24. marcem 2023 sodelovalo 26 334 mladih v starosti od 18 do 35 let iz vseh držav članic.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlagano priporočilo temelji na več študijah, ki so bile izvedene kot podlaga za analizo pobude:

- študiji, ki je bila naročena pri zunanjih strokovnjakih in katere predhodni rezultati so bili uporabljeni: študija o okoliščinah, izzivih in možnih rešitvah v zvezi s kakovostjo pripravništev v EU, ki jo izvaja konzorcij Ernst & Young (EY), Centra za evropske politične študije (CEPS) in Open Evidence (v pripravi);
- zunanji študiji v podporo oceni okvira za kakovost pripravništev („Study supporting the evaluation of the Quality Framework for Traineeships“), končno poročilo, januar 2023 ⁽³⁷⁾;
- raziskavi Flash Eurobarometer o mnenju mladih o njihovem vključevanju na trg dela s posebnim poudarkom na pripravništvih ⁽³⁸⁾.

Upoštevana je bila tudi zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta na lastno pobudo iz leta 2023 o kakovostnih pripravništvih v EU v povezavi z ustrežno oceno evropske dodane vrednosti raziskovalne službe Parlamenta ⁽³⁹⁾.

- **Ocena učinka**

Komisija je v skladu s svojo politiko za boljše pravno urejanje izvedla oceno učinka ⁽⁴⁰⁾. V njej je bila opravljena strukturirana analiza problemov politik, ustreznih ciljev politik in možnosti politike ter izvedena ocena njihovega učinka. Upoštevani so bili vidiki subsidiarnosti, uspešnosti, učinkovitosti, skladnosti in sorazmernosti opredeljenih možnosti ter načini spremljanja in ocenjevanja pobude v prihodnosti. To delo je bilo podprto s strukturiranim posvetovanjem znotraj Komisije prek medresorske usmerjevalne skupine ⁽⁴¹⁾

---

³⁶ [Na voljo na spletu.](#)

³⁷ [Na voljo na spletu.](#)

³⁸ [Na voljo na spletu.](#)

³⁹ [Na voljo na spletu.](#)

⁴⁰ Delovni dokument služb Komisije – Poročilo o oceni učinka (2024) – Spremeni dokument k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izboljšanju in izvrševanju zagotavljanja delovnih pogojev pripravnikov ter boju proti kot pripravništvo prikritim rednim delovnim razmerjem ter k predlogu priporočila Sveta o okrepljenem okviru za kakovost pripravništev (v pripravi).

⁴¹ V katero so vključeni pravna služba, generalni sekretariat, GD za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo, GD za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, JRC, GD za komuniciranje, GD za notranji

in z zgoraj navedeno študijo o okoliščinah, izzivih in možnih rešitvah v zvezi s kakovostjo pripravništev v EU, ki je v pripravi.

V oceni učinka so opredeljene tri težave: (1) problematična uporaba pripravništev s strani ponudnikov pripravništev, (2) slaba kakovost pripravništev in (3) neenak dostop do pripravništev. V oceni učinka so bile preučene tri možnosti politike, ki so vključevale zakonodajne in nezakonodajne ukrepe za uresničevanje ciljev pobude v smislu izvrševanja veljavnih pravic pripravnikov, preprečevanja problematične uporabe pripravništev, zagotavljanja poštenih delovnih pogojev, izboljšanja učnih vsebin ter izboljšanja dostopa do pripravništev in njihove vključevalnosti. Pri oceni učinka možnosti so bile upoštevane tudi morebitne nenamerne posledice različnih možnosti politike, tudi na ponudbo pripravništev.

Prednostna možnost politike, opredeljena v oceni učinka, je sveženj, sestavljen iz direktive, ki se uporablja za pripravnike, ki so delavci v skladu s pravom EU, in posodobljenega priporočila Sveta, ki se nanaša na vse pripravnike. Pričakuje se, da bo ta sveženj pripravnikom prinesel socialne koristi z zmanjšanjem števila problematičnih in nekakovostnih pripravništev prek enake obravnave, pravičnejšega plačila in ustrezne socialne zaščite ter z izboljšanjem dostopa do pripravništev, zlasti za osebe v ranljivem položaju, vključno z invalidi, prebivalci podeželskih, oddaljenih in najbolj oddaljenih regij, osebami iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij in/ali z migrantskim ozadjem, pripadniki romske skupnosti in osebami z nižjo izobrazbo. Prednostna možnost politike naj bi prinesla gospodarske koristi za ponudnike pripravništev, kot so pravičnejša konkurenca na trgu ter povečanje produktivnosti in konkurenčnosti zaradi bolj usposobljene in raznolike delovne sile ter nižjih stroškov iskanja, usklajevanja ponudbe s povpraševanjem in zaposlovanja. Stroški, povezani s prednostno možnostjo politike, so povezani z morebitnim povečanjem stroškov dela, stroški prilagajanja in morebitnimi stroški, ki bi izhajali iz upravnih ali sodnih postopkov. Pričakuje se, da bodo nacionalni proračuni in uprave imeli koristi od višjih prihodkov od davkov in prispevkov za socialno varnost ter manjše porabe za socialno zaščito in aktivacijo.

O oceni učinka se je najprej 13. decembra 2023 razpravljalo z Odborom Komisije za regulativni nadzor. Odboru je bilo 1. februarja 2024 predloženo revidirano poročilo o oceni učinka. Odbor za regulativni nadzor je 22. februarja 2024 izdal pozitivno mnenje s pridržki⁽⁴²⁾. Preostale pripombe so se naknadno obravnavale z natančnejšo opredelitvijo omejitev uporabljenih podatkov, okrepitvijo razprav o enakih pogojih in vprašanih konkurence ter dodatnimi ciljno usmerjenimi pojasnili o opisu in oceni možnosti politike.

- **Temeljne pravice**

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah ščiti širok nabor pravic iz delovnega razmerja. Cilji tega predloga so v skladu z Listino. Predlagano priporočilo naj bi prispevalo k zagotavljanju pravice do enakosti pred zakonom (člen 20 Listine), pravice do poštenih delovnih pogojev (člen 31) in varstva mladih pri delu (člen 32) ter dostopa do ustrezne socialne zaščite (člen 34) in zdravstvenega varstva (člen 35).

---

⁴² trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja, GD za pravosodje in potrošnike, GD za regionalno in mestno politiko ter GD za kmetijstvo in razvoj podeželja.
Odbor za regulativni nadzor, 2. mnenje o oceni učinka okvira za kakovost pripravništev z dne 28. februarja 2024 – „pozitivno s pridržki“ (še ni objavljeno).

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Za izvajanje predlaganega priporočila niso potrebna dodatna proračunska sredstva EU ali kadrovske viri.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

V priporočilu je predlagano, da države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za čimprejšnjo uporabo okrepljenega okvira za kakovost pripravništev in do [datum sprejetja + 18 mesecev] predložijo izvedbeni načrt, v katerem so določeni ustrezni ukrepi, ki naj bi se sprejeli na nacionalni ravni.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Predlagano priporočilo vsebuje sklop meril za kakovostna pripravništva, hkrati pa državam članicam dopušča prožnost pri izvajanju. To jim omogoča, da upoštevajo posebno naravo in različne potrebe svojih nacionalnih programov pripravništva.

Cilj in področje uporabe

V točki 1 je določen cilj okrepljenega okvira, da se izboljša kakovost pripravništev, zlasti učnih vsebin in vsebin usposabljanja ter delovnih pogojev.

V točki 2 je pojasnjeno področje uporabe okrepljenega okvira, ki se uporablja za vse pripravnike, ne glede na njihov zaposlitveni status. Pojasnjeno je, da se za pripravnike, ki so delavci, okvir uporablja le, če v pravi EU ni enakovrednih ali ugodnejših določb.

Pisni sporazum

V točkah 3 in 4 je priporočeno, da pripravništva temeljijo na pisnem sporazumu, priporočena vsebina pisnega sporazuma pa je posodobljena z dodatnimi informacijami o vidiku učenja, nalogah, ureditvi glede mentorstva in socialni zaščiti.

Učni in delovni pogoji

V točkah 5 do 15 so določeni učni in delovni pogoji, vključno z učnimi cilji in cilji usposabljanja, pravičnim plačilom, veljavnimi pravicami in delovnimi pogoji v skladu z veljavnim pravom EU in nacionalnim pravom, imenovanjem nadzornika in mentorja, pogoji za pripravništva na daljavo oziroma hibridna pripravništva, razumnim trajanjem (tudi za ponavljajoča se oziroma zaporedna pripravništva), obnovitvijo in prekinitvijo pripravništev ter kanali, prek katerih lahko pripravniki prijavijo nepravilnosti ali slabe pogoje. Določeno je tudi, da ponudniki pripravništev od kandidatov ne morejo zahtevati predhodnih delovnih izkušenj.

Socialna zaščita

V točki 16 je priporočen dostop do ustrezne socialne zaščite v skladu z nacionalnimi praksami in ob upoštevanju priporočila Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite.

Priznavanje pripravništev

V točki 17 so posodobljena priporočila glede ustreznega priznavanja pripravništev, in sicer je dodano, da bi moralo biti priznavanje, kjer je to ustrezno in mogoče, izvedeno v digitalni obliki.

Zahteve glede preglednosti

V točkah 18 do 20 so določene zahteve glede preglednosti in je dodano, da bi morale biti v objavah in oglasih o prostih pripravniških mestih navedene tudi informacije o višini plačila, delovnih pogojih, pokritosti s socialno zaščito in pričakovanih nalogah.

Vključujoča pripravništva

V točkah 21 do 24 so priporočeni ukrepi za vključujoča pripravništva (vključno z zagotavljanjem enake obravnave in nediskriminacije ter izboljšanjem dostopa za osebe v ranljivem položaju in njihovega ozaveščanja), uporaba nevtralnega jezika v objavah oziroma oglasih o prostih pripravniških mestih, ozaveščanje in morebitne ustrezne spremembe za zagotavljanje dostopnosti, tudi za tiste v ranljivem položaju, zlasti invalidne pripravnike (kandidate).

Čezmejna pripravništva

V točkah 25 do 29 so posodobljeni ukrepi za olajšanje čezmejnih pripravništev, pri čemer se poziva k zagotavljanju praktičnih smernic in informacij o čezmejnih pripravništvih prek mreže EURES ter spodbuja uporaba načel iz okrepljenega okvira tudi v sporazumih o mobilnosti za pripravništvo z organizacijami gostiteljicami zunaj EU, kjer je to ustrezno.

Dodatna podpora med pripravništvu

V točki 30 je priporočena dodatna podpora med pripravništvu, zlasti z zagotavljanjem karijerne orientacije in priložnosti za mreženje.

Okvirni pogoji

V točkah 31 do 33 so določeni elementi v zvezi z okvirnimi pogoji, med drugim o vključevanju socialnih partnerjev, služb za zaposlovanje, ustanov za izobraževanje in usposabljanje ter drugih deležnikov. Priporočeno je tudi, da se predstavnikom delavcev zagotovi možnost branjenja pravic pripravnikov.

Uporaba okrepljenega okvira za kakovost

Točki 34 in 35 vsebujeta priporočila glede uporabe okrepljenega okvira za kakovost pripravništev, vključno s tem, da naj države članice predložijo izvedbeni načrt, ter s predvideno finančno in nefinančno podporo ponudnikom pripravništev, zlasti MSP.

Podpora za povečanje zaposljivosti pripravnikov

V točkah 36 in 37 so določeni podporni ukrepi za povečanje zaposljivosti pripravnikov ter priporočene spodbude za ponudnike pripravništev, da po pripravništvu ponudijo zaposlitev, in uporaba sredstev EU za pripravništva, ki so v skladu z načeli iz okrepljenega okvira.

Nadaljnje spremljanje

V točki 38 je priporočeno, da države članice in Komisija sodelujejo pri zbiranju podatkov.

Predlog

PRIPOROČILO SVETA**o okrepljenem okviru za kakovost pripravništev**

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 292 v povezavi s členom 153(1), točka (b), členom 165(4) in členom 166(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je marca 2014 sprejel Priporočilo o okviru za kakovost pripravništev ⁽⁴³⁾ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo iz leta 2014), da bi zagotovil standarde kakovosti za pripravništva na ravni Unije. Navedeno priporočilo vključuje 21 načel za izboljšanje kakovosti pripravništev, zlasti za zagotovitev visokokakovostnih učnih vsebin in vsebin usposabljanja ter ustreznih delovnih pogojev, da se pripravnike podpre pri prehodu iz izobraževanja v zaposlitev ter poveča njihovo zaposljivost. Priporočilo iz leta 2014 zajema vsa pripravništva, razen tistih, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja, ter tistih, ki jih ureja nacionalno pravo in katerih dokončanje je obvezno za dostop do določenega poklica.
- (2) Priporočilo Sveta o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva ⁽⁴⁴⁾ vsebuje 14 meril za kakovostna in učinkovita vajeništva, katerih namen je zagotoviti, da se programi vajeništva odzivajo na potrebe trga dela ter koristijo učencem in delodajalcem. Seznam vključuje merila za učne in delovne pogoje ter merila za okvirne pogoje.
- (3) Namen okrepljenega jamstva za mlade ⁽⁴⁵⁾ je zagotoviti, da mladi, mlajši od 30 let, v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali se prenehajo formalno izobraževati, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Priporočilo iz leta 2014 je služilo kot pomembna referenčna točka za merjenje kakovosti ponujenih pripravništev v okviru okrepljenega jamstva za mlade.
- (4) Olajševanje prehoda v kakovostno zaposlitev je potrebno, da se doseže krovni cilj Unije, tj. 78-odstotna stopnja zaposlenosti prebivalstva v starosti od 20 do 64 let do leta 2030 ⁽⁴⁶⁾.
- (5) Pripravništva lahko mladim pomagajo pridobiti praktične in poklicne izkušnje, izboljšati njihovo zaposljivost ter jim olajšati prehod v stabilno zaposlitev. Pripravništva so zato pomembna pot na trg dela. Delodajalcem pripravništva nudijo priložnost, da privabijo, usposobijo in zadržijo mlade. Kadar se pripravnikom po

⁴³ UL C 88, 27.3.2014, str. 1. Na voljo [na spletu](#).

⁴⁴ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

⁴⁵ UL C 372, 4.11.2020, str. 1.

⁴⁶ Eden od treh socialnih ciljev na ravni EU iz [akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic](#), ki jih je treba doseči do leta 2030.

prilagoditvi ponudi redno delovno mesto, lahko pripravništva znižajo stroške iskanja in zaposlovanja usposobljenega osebja.

- (6) V številnih poklicih in na vseh ravneh spretnosti primanjkuje delovne sile. Po pričakovanjih se bo to pomanjkanje še povečalo s predvidenim zmanjšanjem delovno sposobnega prebivalstva in rastjo povpraševanja po več poklicih, pomembnih za zeleni in digitalni prehod. Povečanje udeležbe mladih na trgu dela ter njihovega izpopolnjevanja in/ali preusposabljanja bi lahko prispevalo k zmanjševanju tega pomanjkanja. Kakovostna pripravništva so lahko koristna pot za izpopolnjevanje in/ali preusposabljanje oseb vseh starosti, da pridobijo praktične spretnosti na delovnem mestu in tako vstopijo na trg dela ali se tako preusmerijo v novo poklicno pot.
- (7) V okviru Konference o prihodnosti Evrope je bil predstavljen predlog o zagotavljanju, da se pri pripravništvih in zaposlitvah mladih spoštujejo standardi kakovosti, vključno s plačilom in prepovedjo neplačanih pripravništev na trgu dela in zunaj formalnega izobraževanja ⁽⁴⁷⁾.
- (8) Evropski parlament je junija 2023 sprejel resolucijo na podlagi člena 225 PDEU s priporočili Komisiji o kakovostnih pripravništvih ⁽⁴⁸⁾. V njej je Komisijo pozval, „naj priporoči Sveta o okviru za kakovost pripravništev iz leta 2014 posodobi in ga spremeni v močnejši zakonodajni instrument“. Poleg tega je Komisijo pozval, naj v posodobljeni okvir za kakovost pripravništev vključi dodatna načela. Natančneje, Evropski parlament je Komisijo pozval, naj „predlaga direktivo o pripravništvih na odprtem trgu dela, pripravništvih v okviru aktivnih politik trga dela in pripravništvih, ki so obvezni del poklicnega usposabljanja, da bi zagotovili minimalne standarde kakovosti, vključno s pravili o trajanju pripravništva, dostopu do socialne zaščite v skladu z nacionalnim pravom in prakso ter plačilu, ki zagotavlja dostojen življenjski standard, da bi se izognili izkoriščevalskim praksam“.
- (9) Komisija je v skladu s členom 154 PDEU izvedla dvofazno posvetovanje s socialnimi partnerji na ravni Unije o potrebi po ukrepanju za nadaljnje izboljšanje kakovosti pripravništev ter ciljih in pravnih možnostih za morebitno tako ukrepanje. Socialni partnerji niso dosegli soglasja o začetku pogajanj o teh vprašanjih. Vendar je na tem področju pomembno ukrepati na ravni Unije ter sedanji okvir za pripravništva prilagoditi ob upoštevanju rezultatov posvetovanja s socialnimi partnerji.
- (10) Komisija je izvedla obširna posvetovanja z deležniki, vključno s pripravniki in mladinskimi organizacijami, ponudniki pripravništev, nacionalnimi javnimi organi, izobraževalnimi ustanovami in akademskimi strokovnjaki.
- (11) Poleg tega je Komisija leta 2023 izvedla oceno priporočila iz leta 2014 ⁽⁴⁹⁾ in ugotovila, da kakovostna pripravništva, ki odražajo načela iz navedenega priporočila, prispevajo k večji zaposljivosti mladih. Čeprav se je izkazalo, da so načela kakovosti iz priporočila iz leta 2014 še vedno ustrezna in imajo dodano vrednost, je bilo v oceni ugotovljeno tudi, da je treba izboljšati uporabo teh načel ter njihovo spremljanje in izvrševanje. V oceni so se pokazale tudi možnosti za okrepitev okvira, vključno z vidiki, povezanimi s plačilom in dostopom do socialne zaščite. Poleg tega bi lahko ponudniki pripravništev za lažji prehod v redno zaposlitev dali večji poudarek podpori po pripravništvu. Ugotovljeno je bilo tudi, da bi bilo delodajalcem mogoče boljše

⁴⁷ Konferenca o prihodnosti Evrope – Poročilo o končnem izidu, maj 2022. Na voljo [na spletu](#).

⁴⁸ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. junija 2023 s priporočili Komisiji o kakovostnih pripravništvih v Uniji (2020/2005(INL)). Na voljo [na spletu](#).

⁴⁹ Na voljo [na spletu](#).

pomagati s praktičnimi smernicami in finančno podporo ter pogojevanjem te podpore z uporabo načel kakovosti.

- (12) V oceni je bila ugotovljena tudi potreba po zagotavljanju vključevnosti in izboljšanju dostopa do pripravništev za osebe v ranljivem položaju. Zlasti pripadniki manjšin, invalidi, prebivalci podeželskih, oddaljenih in najbolj oddaljenih regij, osebe iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij in/ali z migrantskim ozadjem, pripadniki romske skupnosti in osebe z nižjo izobrazbo se soočajo z ovirami pri dostopu do priložnosti za pripravništvo. Poleg drugih ovir dostop invalidov do pripravništev ovira tudi pomanjkanje programov pripravništva, ki so prilagojeni njihovim potrebam, na primer z izpolnjevanjem specifičnih zahtev glede dostopnosti.
- (13) Raziskava Eurobarometer iz leta 2023 (FL523) ⁽⁵⁰⁾ je pokazala, da je 55 % anketirancev, ki so opravili pripravništvo, prejelo plačilo ali finančno nadomestilo, medtem ko je bilo v raziskavi Eurobarometer iz leta 2013 (FL378) ⁽⁵¹⁾ takih le 40 %. Poleg tega je leta 2023 33 % anketirancev odgovorilo, da so imeli poln dostop do socialne zaščite (28 % anketirancev pa delni) ⁽⁵²⁾.
- (14) To priporočilo je odgovor na potrebo po okrepitvi okvira za kakovost pripravništev, ki je bila ugotovljena v oceni in so jo prepoznali različni zgoraj navedeni deležniki. Njegov cilj je izboljšati kakovost pripravništev, zlasti z vidika učnih vsebin in vsebin usposabljanja ter delovnih pogojev, da bi se olajšal prehod iz izobraževanja, brezposelnosti ali neaktivnosti v zaposlitev.
- (15) V tem priporočilu bi bilo treba pripravništvo razumeti kot časovno omejeno delovno prakso, ki vključuje pomemben vidik učenja in usposabljanja ter se opravlja za pridobivanje praktičnih in poklicnih izkušenj, da bi se izboljšala zaposljivost ter olajšal prehod v redno zaposlitev ali dostop do poklica. Brez poseganja v druge vrste pripravništev, ki lahko obstajajo, so bile opredeljene naslednje štiri vrste pripravništev: pripravništva na odprtem trgu, pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela, pripravništva, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja, ter pripravništva, ki so obvezen pogoj za dostop do določenega poklica.
- (16) Pripravništva na odprtem trgu temeljijo na neobveznih dvostranskih sporazumih med pripravnikom in ponudnikom pripravništva (javnim/zasebnim/neprofitnim) brez sodelovanja tretje osebe in brez formalne povezave z izobraževanjem ali usposabljanjem.
- (17) Pripravništva, ki so del aktivnih politik trga dela, so na voljo delovno neaktivnim ali brezposelnim ali tistim, ki jim grozi brezposelnost, pri čemer običajno kot posrednik med ponudnikom pripravništva in pripravnikom deluje javna institucija (pogosto služba za zaposlovanje).
- (18) Pripravništva so lahko tudi prakse za učenje na delu, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja (šolsko, poklicno ali visokošolsko izobraževanje in usposabljanje).
- (19) Nacionalno pravo lahko ureja nekatera pripravništva in določa, da je njihovo opravljanje obvezno za dostop do določenega poklica (npr. medicina, arhitektura).

---

⁵⁰ Na voljo [na spletu](#).

⁵¹ Na voljo [na spletu](#).

⁵² V raziskavi Eurobarometer iz leta 2013 se je preverjalo zdravstveno zavarovanje (73 % anketirancev je navedlo, da imajo kritje), ne pa tudi pokritost s socialno zaščito.

- (20) To priporočilo se uporablja za vsa pripravništva iz uvodnih izjav 16 do 19.
- (21) Ker se pripravništva in programi učenja na delu v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, kot so določeni v Priporočilu Sveta o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva ⁽⁵³⁾, med državami članicami zelo razlikujejo, se države članice spodbujajo, naj ocenijo, kateri od obeh okvirov kakovosti naj se uporablja za izkušnje učenja na delu v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja glede na njihove nacionalne in regionalne posebnosti. Da bi pri tem zagotovili, da bodo vsi učeči se pri učenju na delu deležni najvišje ravni varstva, se države članice spodbujajo, naj glede na nacionalne okoliščine uporabljajo tiste okvirne pogoje iz obeh okvirov, ki zagotavljajo večje varstvo.
- (22) Neobstoj pravičnega plačila in dostopa do ustrezne socialne zaščite ovira enak dostop do priložnosti za pripravništvo. Pripadniki skupin v ranljivem položaju, ki nimajo drugega vira dohodka, se običajno odpovejo opravljanju pripravništva, zlasti kadar plačila ni oziroma je nizko ali kadar bi nastali dodatni stroški, na primer pri opravljanju pripravništva v drugi regiji ali državi.
- (23) Vrzeli pri dostopu do socialne zaščite lahko ogrozijo blaginjo in (duševno) zdravje pripravnikov ter prispevajo k njihovi ekonomski negotovosti, prekarnosti in tveganju revščine. To tveganje je zlasti veliko pri pripravnikih iz socialno in ekonomsko prikrajšanih skupin in/ali v drugih ranljivih položajih. Pripravniki se lahko soočajo z ovirami pri dostopu do socialnih pravic in prejemkov, zlasti zaradi kratkega plačevanja prispevkov. Poleg tega večina sistemov socialne zaščite (razen storitev zdravstvenega varstva) zahteva status zaposlenega, kar izključuje pripravnike, ki ne veljajo za delavce.
- (24) Daljše trajanje ali nizanje več pripravništev lahko povzročita zamikanje dostopa do rednih delovnih razmerij za zadevne pripravnike. Lahko tudi nakazujeta, da se pripravništva uporabljajo kot nadomestilo za redna delovna razmerja.
- (25) Daljše trajanje pripravništva je lahko upravičeno, če je utemeljeno z naravo in namenom posamezne vrste pripravništva. Primer izjeme bi lahko bila pripravništva, katerih dokončanje je obvezen pogoj za dostop do določenega poklica, pri čemer je zaradi postopka pridobivanja potrebnega znanja, kompetenc in izkušenj upravičeno daljše pripravništvo. Daljše trajanje bi lahko bilo koristno tudi pri nekaterih pripravništvih, ki so del aktivnih politik trga dela, namenjenih vključevanju oseb v ranljivem položaju. Nekatera pripravništva, ki so del programov formalnega izobraževanja in usposabljanja, lahko trajajo dlje iz razlogov, povezanih z izobraževalnimi programi.
- (26) Ponavljajoča se pripravništva in prakse, ki so namenjene nadomeščanju zaposlitev s kot pripravništvo prikritimi rednimi delovnimi razmerji, bi lahko izhajali iz zahtev ponudnikov pripravništev po predhodnih izkušnjah na istem ali podobnem področju v objavah prostih pripravniških mest. Skupno trajanje pripravništev se včasih podaljša tudi s ponavljajočimi se pripravništvii pri istem delodajalcu, vključno z zaporednimi pripravništvii. Take prakse so lahko še en pokazatelj kot pripravništvo prikritega rednega delovnega razmerja. Vendar lahko obstajajo objektivni razlogi, zaradi katerih lahko ponudniki pripravništva od pripravnikov (kandidatov) zahtevajo predhodne delovne izkušnje. Tak primer je lahko zahteva po enakovrednem obdobju predhodnih delovnih izkušenj kot alternativa diplomi z določenega področja dejavnosti ali stroke.

---

⁵³ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

Prav tako lahko pot za dostop do določenega poklica upravičuje zahtevo po predhodnih delovnih izkušnjah pred začetkom bolj specializiranega pripravništva.

- (27) V oceni je bila poudarjena potreba po okrepitvi podpore pripravnikom med pripravništvom z ustreznim mentorstvom. Zato bi bilo treba, če je to le mogoče glede na organizacijske potrebe in velikost ponudnika pripravništva, vlogo nadzornika dopolniti z mentorjem, katerega vloga bi obsegala svetovanje, kovčing in podporo pripravniku pri osebnem razvoju in vključevanju v delovno okolje.
- (28) Od pandemije COVID-19 se je razširjenost dela na daljavo in hibridnega dela povečala. Da se zagotovi kakovost in dostopnost pripravništev na daljavo in hibridnih pripravništev, so potrebne prilagoditve razširjene prakse dela na daljavo v smislu ustreznega delovnega okolja (vključno z opremo) in organizacije dela. Slednje vključuje usmerjanje, mentorstvo in naloge, primerne za delo na daljavo in hibridno delo.
- (29) Za večjo preglednost informacij o priložnostih za pripravništvo bi bilo treba ponudnike pripravništev spodbujati, da v objave in oglase o prostih pripravniških mestih vključijo informacije o pogojih pripravništva, zlasti o višini plačila, delovnih pogojih, pokritosti s socialno zaščito, vključno z zdravstvenim in nezgodnim zavarovanjem, pričakovanih nalogah ter vidiku učenja in usposabljanja, po možnosti z vključitvijo povezave na spletno mesto, ki vsebuje te informacije.
- (30) Ponudnike pripravništev bi bilo treba spodbujati k zagotavljanju informacij o politikah zaposlovanja, zlasti o deležu pripravnikov, ki so jih zaposlili. Ta delež se izračuna tako, da se število pripravnikov, zaposlenih na redno delovno mesto (po končanem pripravništvu), deli s skupnim številom pripravnikov v isti ustanovi v istem letu.
- (31) Službe za zaposlovanje in druge izvajalce karijerne orientacije bi bilo treba spodbujati, da pri zagotavljanju informacij o priložnostih za pripravništvo uporabljajo enake zahteve glede preglednosti kot ponudniki pripravništev. Vendar je treba upoštevati, da službe za zaposlovanje in drugi izvajalci karijerne orientacije morda niso seznanjeni z vsemi informacijami iz zahtev glede preglednosti in so lahko odvisni od pripravljenosti ponudnikov pripravništev, da delijo te informacije.
- (32) Da bi zagotovili enak dostop za skupine v ranljivem položaju, je treba okrepiti ozaveščanje teh skupin, na primer s ciljno usmerjenimi strategijami komuniciranja in ozaveščanja. Za zagotavljanje učinkovitosti takih strategij ozaveščanja je bistveno vključiti ustrezne deležnike, kot so službe za zaposlovanje ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje, ter prilagoditi uporabljena komunikacijska in informacijska orodja, da dosežejo čim širši krog ljudi, vključno z osebami z nekaterimi vrstami invalidnosti (npr. prilagojena in lahko berljiva spletna mesta).
- (33) Za zagotovitev uporabe priporočila je treba okrepiti podporo delodajalcem s praktičnimi smernicami in finančno podporo, pri čemer bi bila slednja lahko pogojena s tem, da ponujena pripravništva spoštujejo načela kakovosti iz tega priporočila.
- (34) Čezmejna pripravništva so lahko še posebej dragocena, saj se lahko pripravniki učijo drugega jezika, so izpostavljeni novemu okolju ali kulturi in lahko tako pridobijo ustrezne prečne spretnosti. Podatki kažejo, da je čezmejna mobilnost pripravnikov postala pogostejša ⁽⁵⁴⁾, vendar se mladi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in

---

⁵⁴ Razširjenost čezmejnih pripravništev se je glede na oceno priporočila Sveta iz leta 2014 povečala z 9 % leta 2014 na 19 % leta 2022, kar podpirajo tudi rezultati raziskave Eurobarometer iz leta 2023 (FL523), v kateri je 21 % anketirancev opravilo vsaj eno pripravništvo v drugi državi EU.

nerazpoložljivosti ustreznih (in zadostnih) informacij še vedno soočajo s težavami pri dostopu do čezmejnih pripravništev. Za izboljšanje dostopnosti je potrebnih več konkretnih in praktičnih informacij o čezmejnih pripravništvih, na primer prek mreže EURES.

- (35) Kanali za prijavo nepravilnosti in slabih delovnih pogojev lahko pripravnikom pomagajo pri uveljavljanju njihovih pravic iz dela. Poleg tega bi se njihov položaj okrepil, če bi pravice pripravnikov lahko branili predstavniki delavcev.
- (36) Programi držav članic, ki podpirajo in ponujajo kakovostna pripravništva, lahko dobijo finančno podporo iz evropskih skladov. Izvajanje priporočila v državah članicah bi lahko bilo podprto iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057⁽⁵⁵⁾, mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241⁽⁵⁶⁾, za upravičene reforme in naložbe, predvidene v načrtih držav članic za okrevanje in odpornost, ki naj bi se izvajale v obdobju delovanja mehanizma do konca leta 2026, iz Sklada za pravični prehod, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1056⁽⁵⁷⁾, ter Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240⁽⁵⁸⁾.
- (37) Da bi se zagotovili dosledni pristopi med državami članicami, je Komisija predlagala direktivo (COM(2024) 132), ki določa skupni okvir načel in ukrepov za izboljšanje in izvrševanje zagotavljanja delovnih pogojev pripravnikov ter boj proti kot pripravništvo prikritim rednim delovnim razmerjem.
- (38) Kar zadeva informacije, ki jih je treba pripravnikom zagotoviti v pisnem sporazumu o pripravništvu, so pripravniki, ki so delavci, upravičeni do minimalnih zahtev glede obveznega zagotavljanja informacij, kot so določene v Direktivi (EU) 2019/1152 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁹⁾. Če navedena direktiva ne zajema elementov iz tega priporočila, bi bilo treba poleg minimalnih zahtev za pripravnike, ki so delavci, upoštevati tudi elemente iz tega priporočila.
- (39) Izvajanje tega priporočila ne bi smelo biti veljavna podlaga za znižanje splošne ravni varstva, ki se zagotavlja pripravnikom, zajetim v tem priporočilu.
- (40) To priporočilo bi se moralo izogibati uvajanju upravnih, finančnih ali zakonskih omejitev, ki bi lahko zavirale ustanavljanje ali razvoj malih in srednjih podjetij (MSP). Države članice so zato pozvane, naj ocenijo učinek svojih politik ali reform na MSP, da bi zagotovile, da MSP niso nesorazmerno prizadeta, pri čemer naj posebno pozornost namenijo mikropodjetjem in upravnemu bremenu, rezultate takih ocen pa objavijo.
- (41) To priporočilo nadomešča Priporočilo Sveta z dne 10. marca 2014 o okviru za kakovost pripravništev, ki ga države članice zato ne bi smele več uporabljati –

JE SEZNANJEN Z NAMERO KOMISIJE, DA:

- (42) spodbuja tesno sodelovanje z državami članicami, socialnimi partnerji in drugimi deležniki, da se zagotovi čimprejšnja uporaba tega priporočila;

---

⁵⁵ UL L 231, 30.6.2021, str. 21.

⁵⁶ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

⁵⁷ UL L 231, 30.6.2021, str. 1.

⁵⁸ UL L 57, 18.2.2021, str. 1.

⁵⁹ UL L 186, 11.7.2019, str. 105.

- (43) sodeluje z državami članicami, socialnimi partnerji, službami za zaposlovanje, mladinskimi organizacijami in organizacijami pripravnikov, ustanovami za izobraževanje in usposabljanje ter drugimi deležniki, da bi podprla to priporočilo, tudi z ozaveščanjem o načelih kakovosti in koristih pripravništev za mlade in ponudnike pripravništev;
- (44) spodbuja in podpira izvajanje tega priporočila, tudi s podpiranjem izmenjave dobrih praks med državami članicami in med deležniki prek obstoječih mrež, vključno s partnerstvi za spretnosti v okviru pakta za spretnosti;
- (45) podpira izvajanje tega priporočila z ustreznimi finančnimi sredstvi Unije v skladu z ustreznimi pravnimi okviri, da se poveča število kakovostnih pripravništev;
- (46) sodeluje z državami članicami pri zbiranju omejenega nabora podatkov o pripravništvih, zlasti z namenom spremljanja napredka pri uporabi tega priporočila ob upoštevanju nepotrebnega bremena poročanja;
- (47) v sodelovanju z državami članicami in ob podpori Odbora za zaposlovanje še naprej spremlja napredek pri uporabi okrepljenega okvira za kakovost pripravništev na podlagi obstoječih instrumentov za spremljanje, ki se uporabljajo v okviru evropskega semestra;
- (48) poroča Svetu o napredku pri uporabi tega priporočila na podlagi informacij, ki so jih države članice predložile v [treh letih] od datuma njegovega sprejetja;

JE SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

Cilj in področje uporabe

1. cilj tega priporočila je izboljšati kakovost pripravništev, zlasti z vidika učnih vsebin in vsebin usposabljanja ter delovnih pogojev, da bi se olajšal prehod iz izobraževanja, brezposelnosti ali neaktivnosti v zaposlitev;
2. to priporočilo bi se moralo uporabljati za vse pripravnike, ne glede na njihov zaposlitveni status, vključno s pripravniki, ki so delavci, vendar le, če v pravu Unije ni enakovrednih ali ugodnejših določb;

Načela kakovosti

IN DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

Pisni sporazum

3. zagotovijo, da pripravništva temeljijo na pisnem sporazumu, ki ga na začetku pripravništva skleneta pripravnik in ponudnik pripravništva;
4. zagotovijo, da se v sporazumih o pripravništvu opredelijo informacije iz člena 4 Direktive (EU) 2019/1152, vidik učenja in usposabljanja, vključno z njegovimi cilji, delovni pogoji, naloge, ki naj bi jih izvajal pripravnik, ureditve glede mentorstva, nadzora in ocenjevanja, podrobnosti o pokritosti s socialno zaščito, vključno v zvezi s kritjem za primer bolezni in kritjem zdravstvenega varstva ter kritjem za primer nezgod pri delu in poklicnih boleznih, pravice in obveznosti strank v skladu z veljavnim pravom

Unije in nacionalnim pravom, kolektivnimi pogodbami in prakso ter po potrebi politike ponudnika pripravništva o zaupnosti in lastništvu pravic intelektualne lastnine;

Učni in delovni pogoji

5. zagotovijo posvetovanje s pripravniki pri določanju posameznih učnih ciljev in ciljev usposabljanja v okviru pripravništva, da se jim pomaga pridobiti praktične izkušnje in ustrezne spretnosti. Naloge, ki so dodeljene pripravniku, bi morale omogočati doseganje teh ciljev;
6. zagotovijo, da so pripravniki pravično plačani, ob upoštevanju elementov, kot so naloge in odgovornosti pripravnika, intenzivnost njegovega dela ter pomembnost vidika učenja in usposabljanja;
7. z učinkovitim spremljanjem in izvrševanjem zagotovijo spoštovanje pravic in delovnih pogojev pripravnikov v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom, vključno z zakonodajo na področju zdravja in varnosti, omejitvami najdaljšega tedenskega delovnega časa, minimalnim dnevnim in tedenskim časom počitka ter po potrebi minimalnim številom dni dopusta;
8. zagotovijo, da ponudniki pripravništev imenujejo nadzornika, ki pripravnika usmerja pri dodeljenih nalogah, nadzoruje njegovo izvajanje dejavnosti ter spremlja in ocenjuje njegov napredek;
9. zagotovijo, da ponudniki pripravništev, če je to le mogoče glede na organizacijske potrebe in velikost ponudnika pripravništva, imenujejo mentorja, ki pripravniku svetuje ter zagotavlja kovčing in podporo;
10. zagotovijo, da ponudniki pripravništev nudijo ustrezno, varno in zdravo delovno okolje, vključno z opremo in organizacijo dela v primeru pripravništev na daljavo in hibridnih pripravništev;
11. zagotovijo razumno trajanje pripravništev, ki ni daljše od šestih mesecev, razen kadar je daljše trajanje utemeljeno z objektivnimi razlogi in ob upoštevanju nacionalnih praks. V primeru ponavljajočih se pripravništev pri istem delodajalcu, vključno z zaporednimi pripravništvami, zagotovijo, da skupno trajanje teh pripravništev ni daljše od šestih mesecev, razen kadar je daljše trajanje utemeljeno z objektivnimi razlogi;
12. pojasnijo okoliščine in pogoje, pod katerimi se pripravništvo lahko podaljša ali obnovi po izteku začetnega pripravništva;

13. zagotovijo, da delodajalci od kandidatov za pripravništvo ne zahtevajo predhodnih delovnih izkušenj na področju dejavnosti, razen kadar je taka zahteva utemeljena z objektivnimi razlogi;
14. spodbujajo prakso, v skladu s katero se v sporazumu o pripravništvu navede, da lahko pripravnik ali ponudnik pripravništva sporazum odpovesta s pisnim obvestilom, pri čemer glede na trajanje pripravništva in ustrezno nacionalno prakso vnaprej predložita obvestilo o odpovedi s primernim rokom;
15. v sodelovanju s pristojnimi organi pripravnikom zagotovijo kanale za prijavo nepravilnosti in slabih delovnih pogojev ter zagotavljajo informacije o teh kanalih;

Socialna zaščita

16. zagotovijo, da imajo pripravniki dostop do ustrezne socialne zaščite, vključno s potrebnim kritjem v skladu z nacionalno zakonodajo in ob upoštevanju Priporočila Sveta z dne 8. novembra 2019 ⁽⁶⁰⁾, kjer je to ustrezno;

Ustrezno priznavanje pripravništev

17. spodbujajo priznavanje in vrednotenje znanja, spretnosti in kompetenc, pridobljenih med pripravništvom, ter ponudnike pripravništev spodbujajo, naj jih na podlagi ocene potrdijo s spričevalom, kjer je to ustrezno in mogoče v digitalni obliki;

Zahteve glede preglednosti

18. zagotovijo, da ponudniki pripravništev v svoje objave in oglase o prostih pripravniških mestih vključijo informacije o pogojih pripravništva, zlasti o višini plačila, delovnih pogojih, pokritosti s socialno zaščito, vključno z zdravstvenim in nezgodnim zavarovanjem, pričakovanih nalogah ter vidiku učenja in usposabljanja;
19. spodbujajo ponudnike pripravništev k zagotavljanju informacij o politikah zaposlovanja, vključno z deležem pripravnikov, ki so jih zaposlili v zadnjih letih;
20. spodbujajo službe za zaposlovanje in druge izvajalce karijerne orientacije, da pri zagotavljanju informacij o pripravništvih upoštevajo zahteve za preglednost iz točke 18;

Vključujoča pripravništva

21. izboljšajo ozaveščanje potencialnih pripravnikov iz skupin v ranljivem položaju, tudi z ozaveščanjem o koristih kakovostnih pripravništev v smislu večje zaposljivosti;

---

⁶⁰ Priporočilo Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (UL C 387, 15.11.2019, str. 1).

22. zagotovijo enako obravnavo in nediskriminacijo v pripravništvih, tudi v merilih za izbor in politikah zaposlovanja, ter izboljšajo dostop do priložnosti za pripravništvo za vse potencialne kandidate, zlasti tiste iz skupin v ranljivem položaju;
23. zagotovijo, da ponudniki pripravništev v svojih objavah in oglasih o prostih pripravniških mestih uporabljajo spolno nevtralen in vključujoč jezik;
24. zagotovijo, da so programi pripravništva, vključno z delovnimi mesti, usposabljanji, digitalnimi orodji, pisarniško in delovno opremo, po potrebi prilagojeni individualnim potrebam pripravnikov, zlasti invalidnih pripravnikov, tudi z zagotavljanjem ustreznih razumnih prilagoditev v skladu s členom 5 Direktive Sveta 2000/78/ES;

Čezmejna pripravništva

25. podpirajo čezmejno mobilnost pripravnikov v Uniji, med drugim s pojasnitvijo nacionalnega pravnega okvira, ki se uporablja za pripravništva, določijo jasnih pravil o sprejemanju pripravnikov iz drugih držav članic in pošiljanju pripravnikov v druge države članice in zmanjševanjem upravnih formalnosti;
26. uporabljajo mrežo EURES za podporo čezmejni mobilnosti pripravnikov in izmenjujejo informacije o plačanih pripravništvih prek portala EURES v skladu z ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2016/589 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶¹⁾;
27. nadalje razvijajo gradivo s praktičnimi smernicami in informacije za (potencialne) pripravnike o čezmejnih pripravništvih prek mreže EURES, tudi v oblikah, ki so dostopne osebam z različnimi vrstami invalidnosti;
28. podpirajo ponudnike pripravništev ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje pri omogočanju čezmejnih pripravništev, pri čemer naj čim boljše izkoristijo evropske pobude, zlasti program Erasmus+, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶²⁾;

---

⁶¹ Uredba (EU) 2016/589 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 2016 o evropski mreži služb za zaposlovanje (EURES), dostopu delavcev do storitev na področju mobilnosti in nadaljnjem povezovanju trgov dela ter o spremembi uredb (EU) št. 492/2011 in (EU) št. 1296/2013 (UL L 107, 22.4.2016, str. 1). [Na voljo na spletu.](#)

⁶² Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1). Na voljo [na spletu.](#)

29. spodbujajo uporabo načel iz tega priporočila v sporazumih o mobilnosti za pripravništvo med organizacijami pošiljateljicami v Evropski uniji in organizacijami gostiteljicami zunaj Unije, kjer je to ustrezno;

Dodatna podpora med pripravništvu

30. spodbujajo ponudnike pripravništev in posredniške organizacije, kot so službe za zaposlovanje ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje, naj med pripravništvom zagotavljajo podporo s karierno orientacijo, kot so poklicno svetovanje in priložnosti za mreženje, da se olajša prehod v redno zaposlitev po pripravništvu;

Okvirni pogoji

31. zagotovijo dejavno sodelovanje socialnih partnerjev pri uporabi tega priporočila;
32. spodbujajo dejavno sodelovanje služb za zaposlovanje, ustanov za izobraževanje in usposabljanje, izvajalcev usposabljanj in drugih ustreznih deležnikov pri uporabi tega priporočila;
33. zagotovijo, da lahko predstavniki delavcev sodelujejo v katerem koli zadevnem sodnem ali upravnem postopku za uveljavljanje katerih koli pravic in obveznosti, ki izhajajo iz veljavnega nacionalnega prava. V primeru kršitve katere koli pravice ali obveznosti, ki izhaja iz veljavnega nacionalnega prava, lahko nastopajo v imenu enega ali več pripravnikov ali v njegovo oziroma njihovo podporo, če zadevni pripravnik oziroma pripravniki v to privolijo;

Izvajanje na nacionalni ravni

Uporaba okrepljenega okvira za kakovost pripravništev

34. sprejmejo ustrezne ukrepe za čimprejšnjo uporabo tega priporočila in do [datum sprejetja + 18 mesecev] predložijo izvedbeni načrt, v katerem so določeni ustrezni ukrepi, ki naj bi se sprejeli na nacionalni ravni;

35. predvidijo finančno in/ali nefinančno podporo za uporabo tega priporočila, kot so praktične smernice za ponudnike pripravništev, zlasti za ozaveščanje ranljivih skupin ter za mikro, mala in srednja podjetja;

Podpora za povečanje zaposljivosti pripravnikov

36. ponudijo spodbude za ponudnike pripravništev, da pripravnikom po uspešnem zaključku pripravništva ponudijo redno delovno razmerje;
37. uporabijo ustrezne sklade in instrumente Unije za povečanje števila kakovostnih pripravništev, ki upoštevajo smernice iz tega priporočila;

Nadaljnje spremljanje

38. sodelujejo s Komisijo pri zbiranju podatkov o pripravništvih, zlasti za namene oblikovanja politik o kakovostnih pripravništvih.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*